

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Smøla Formannskap	2008/12	28.01.2008

Høringsuttale til Forslag til forbedring av overføringssystemet for kommuneneinntektssystemet - Sørheimutvalgets innstilling

Innledning

Gjennom inntektssystemet fordeles økonomiske midler til kommuner og fylkeskommuner. Inntektssystemet ble innført i 1986 og ble sist evaluert av et eget utvalg i 2005. Borgeutvalget, som i 2003 ble bedt om å foreta en bred gjennomgang av inntektssystemet, la fram sitt forslag til endringer i *NOU 2005: 18 Fordeling, forenkling, forbedring*.

I kommuneproposisjonen for 2007 varslet regjeringen at den ville foreta en egen gjennomgang av inntektssystemet og de politiske partiene med representasjon på Stortinget ble invitert til deltakelse i et utvalg som har vurdert deler av inntekts- og finansieringssystemet for kommunene. Sørheimutvalget som ble nedsatt i desember 2006 leverte sin innstilling i oktober 2007.

Utvalgets mandat har vært å se på fordelingen av allerede gitte inntekter mellom kommunene. Sørheimutvalget har ikke hatt som mandat å vurdere utgiftsutjevningen eller kostnadsnøkkelene i inntektssystemet. Dette arbeidet skal tas i sin helhet av KR.D. Regjeringen legger fram et samlet forslag for Stortinget våren 2008, hvor man presenterer et nytt inntektssystem basert på høringsrunden av Sørheimutvalget, Borgeutvalget (NOU 2005:18), og Departementets eget arbeid.

Sørheimutvalgets forslag er lagt ut til høring i kommunene, med høringsfrist 28. januar 2008.

Sammendrag av Sørheimutvalgets forslag:

- Skatt skal utgjøre ca 50 % av kommunenes inntekter
- Skatteutjevningen skal økes fra 55% til 60 %
- Selskapsskatten – utvalget er delt, AP, SP og SV vil ha reversert den kommunale selskapsskatten, H, FrP, KrF og V vil beholde den som i dag
- Innføring av nytt distriktpolitisk tilskudd til kommuner innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. Dette kommer i stedet for dagens Nord-Norgetilskudd og regionaltilskuddet

- Innføring av inntektsgaranti
- Innføring av kompensasjon til kommuner med sterk vekst
- Bruk av ikke oppdaterte folketall i utgiftsutjevningen og fortsatt oppdaterte folketall i inntektsutjevningen.
- Redusere skjønnsmidlene

Styret i KS Møre og Romsdal har i styremøte 9. januar 2008 behandlet forslaget og gjort følgende vedtak:

”Innledningsvis vil styret i KS Møre og Romsdal påpeke at kommunene ikke har fått en tilsvarende vekst som i norsk økonomi de siste årene, jfr statistikk fra SSB som dokumentasjon på dette. Dette svekker kommunene sine forutsetninger for å opprettholde og videreutvikle et godt kommunalt tjenestetilbud på viktige samfunnsområder.

Styret i KS Møre og Romsdal ber departementet om å se i sammenheng virkningen av en del endringer utover Sørheimutvalget sine forslag, og som er viktige for kommunene. Dette gjelder for eksempel endring i momskompensasjon, refusjon for ressurskrevende brukere og endring i kostnadsnøkler.

- 1. Styret i KS Møre og Romsdal mener, i likhet med Sørheimutvalget, at skattens andel av kommunens inntekter bør ligge på rundt 50 %.*
- 2. Styret mener at hovedspørsmålet er skatteutjevningen, og at det er behov for en betydelig økning i skatteutjevningen ut over mindretallets forslag til utjevningsmodell.*
- 3. Styret vi støtter anbefaling om at selskapsskatten fjernes som kommunal inntekt. Inntektsbortfallet kompenseres ved at kommunenes andel av skatt fra personlige skattytere økes.*
- 4. Styret støtter utvalgets anbefaling om å samle regionalpolitiske tiltak i ett distriktpolitisk tilskudd og at det distriktpolitiske tilskuddet kobles til det distriktpolitiske virkemiddelområdet. Kompensasjon for forhøyet sats for arbeidsgiveravgift etter tilbakeføringen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift overføres fra skjønnsmidlene og legges inn som egen kolonne i det distriktpolitiske tilskuddet.
Den økonomiske rammen for 2009 må økes reelt så mye at det kan innføres kompensasjonsordninger til kommuner som får inntektsrammen redusert i vesentlig omfang som følge av endringene i inntektssystemet.*
- 5. Styret støtter Sørheimutvalgets anbefaling om bruk av innbyggertallet per 1. juli året forut for budsjettåret i forhold til beregning av rammetilskudd. Beregning av den løpende inntektsutjevningen baseres på innbyggertall pr. 1. januar i budsjettåret. Styret støtter ikke utvalgets anbefaling om et eget veksttilskudd.*
- 6. Styret støtter utvalgets anbefaling om en opprydding i skjønnsmiddelrammen. Det*

vises til punkt 4 ovenfor vedrørende ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

7. Styret støtter Sørheimutvalgets anbefaling om at dagens overgangsordning erstattes av en inntektsgarantiordning som skjermer kommunene mot endring i rammetilskuddet som er kr. 300,- lavere regnet per innbygger enn den generelle endringen i rammetilskuddet på landsbasis.”

Virkning av utvalgets forslag for Smøla:

Smøla kommune vil tjene på statliggjøring av selskapsskatten og økt skatteutjevning, i likhet med mange andre store og små kommuner i samme situasjon, men omlegging av det distriktpolitiske tilskuddet ser ut til å slå negativt ut for Smøla. Vi vil stort sett tjene på å bruke ikke oppdaterte folketall for utgiftsutjevningen, og i en situasjon med betydelig nedgang i folketallet vil inntektsgarantien være et bra sikkerhetsnett.

Smøla-tall (2006-tall) – ikke medtatt Borgeutvalgets endring av kostnadsnøkler:

- Tap distriktpolitisk tilskudd: - kr 26/innbygger
- Tap ved avvikling av kompensasjon (skjønn) for endringer i inntektssystemet: - kr. 425/innbygger
- Gevinst av inntektsgarantitilskudd (INGAR): kr 72/innbygger
- Gevinst ikke oppdaterte folketall : kr 90/innbygger
- Gevinst reversert selskapsskatt og økt utjevning (flertall) : kr 494/innbygger
- Mindretallets forslag innebærer større utjevning, ved redusert/mindre skatteinngang. En alternativ modell løfter alle kommuner opp til minst 96% av landsgjennomsnittet, basert på en omfordeling av 1,1 mrd kr.. fra de mest skatterike kommunene.
- Samla langsiktig gevinst (flertall): kr 101/innbygger, ca kr 219.000

Rådmannens innstilling

Smøla kommune har følgende merknader og kommentarer til Sørheimutvalgets forslag til endringer av inntektssystemet :

1. Det nye inntektssystemet skal fange opp både endringer i kostnadsnøkler og utgiftsutjevning som ble utredet av Borgeutvalget og det tverrpolitiske utvalgets forslag til endringer. I tillegg skal sannsynligvis både barnehagetilskudd og psykiatritilskudd inn i inntektssystemet fra 2009. Endringer i utgiftsutjevningen kan motvirke eller forsterke endringene som det tverrpolitiske utvalget foreslår. Smøla kommune forventer at Regjeringa vurderer de samlede endringene, og tar som utgangspunkt at utgiftsutjevningen fullt ut skal kompensere for ufrivillige kostnadsulemper den enkelte kommune har. Det vil bl.a. si full kompensasjon for befolkningssammensetning, avstander og smådriftsulemper. Videre må det også tas utgangspunkt i at kommunesektoren skal fullfinansieres i forhold til de oppgaver sektoren blir pålagt fra staten.
2. Smøla kommune tiltrer uttalen fra styret i KS Møre og Romsdal

3. Utvalget tar i et eget kapittel opp en del problemstillinger som ligger utenfor mandatet. Smøla kommune støtter flere av disse merknadene, særlig gjelder det merknadene om

- finansiering av ressurskrevende pasienter som overføres fra spesialisthelsetjenesten
- ordningen for ressurskrevende brukere må gjelde også for innbyggere over 67 år
- landbrukskriteriet opprettholdes og det tas hensyn til overføring av ansvaret for klinisk veterinærvakt
- full kompensasjon for avstandsulemper i kostnadsnøkene
- kostnader knytt til tjenestetilbud til fritids-innbyggere

4. Smøla kommune ønsker i tillegg å peke på følgende forhold som må løses gjennom utgiftsutjevningen:

- Legevaktsamarbeid i en del kystkommuner betinger særskilte skyssordninger med båttransport på grunn av geografi. Legevaktsamarbeid i denne regionen er bare mulig ved at man disponerer egnet båt til formålet, og kombinert ambulanse- og legeskyssbåt er utvilsomt den mest gunstige løsningen samfunnsøkonomisk sett. For Smøla kommune finnes ingen alternativer til båtskyss.

Det må her tas høyde for en finansieringsordning som fanger opp spesielle forhold i kystkommuner med uforholdsmessig høye transportkostnader til legeskyss som følge av geografi. Kystkommunene har en utfordring på dette området som vanskelig kan sammenlignes med situasjonen i de mer tettbefolkte strøk med stor legetetthet.

Vedtak:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.